

BESLUT
2023-01-25

Klagande

NN

Det överklagade beslutet

Centrala studiestödsnämndens
(CSN) beslut den 26 oktober 2022

Saken

Omställningsstudiestöd; Samordning
med andra förmåner

Överklagandenämndens beslut

Överklagandenämnden avslår överklagandet.

Överklagandenämndens beslut får enligt 47 § andra stycket i lagen om omställningsstudiestöd inte överklagas.

Ärendet

NN ansökte om omställningsstudiestöd för heltidsstudier vid Försvvarshögskolans kandidatprogram under tiden den 15 augusti 2022 – den 13 augusti 2023. NN uppgav att målet med studierna är officer i Försvvarsmakten samt att omställningsorganisationen inte kommer att köpa utbildningen.

NN kompletterade ärendet med en skrivelse och anförde bland annat följande. Det stämmer att officersprogrammet inte är studiestödsberättigande. Idag får han medel i form av dagersättning direkt från Försvvarsmakten istället för CSN. Han måste dock prestera på precis samma sätt i sina studier som övriga studerande för annars utgår hans ersättning. Utbildningen stärker hans ställning på arbetsmarknaden med beaktande av arbetsmarknadens behov.

CSN avslog ansökan med motiveringen att den utbildning NN ska läsa inte finns med i bilagan till studiestödförordningen och är inte köpt av hans omställningsorganisation.

NN överklagade beslutet och anförde i huvudsak följande. Studierna på officersprogrammet ger rätt till studiestöd men finansieras av Försvvarsmakten. Han får dagersättning om 140 kronor per dag och ersättningen är kopplad till studieprestation och det lämnas endast till den som är antagen till utbildning som leder till officersexamen vid Försvvarshögskolan och bara om det med hänsyn till de resultat som studenten har uppnått anses sannolikt att han eller hon kommer att

slutföra utbildningen inom normal tid. Han är tjänstledig och har inte några ersättningar från Försäkringskassan. Utbildningen finns inte med i bilagan till studiestödsförordningen och utbildningen är inte köpt av aktuell omställningsorganisation men studierna faller under regeringens omställningspaket för långsiktig förbättrad flexibilitet, omställningsförmåga och trygghet på arbetsmarknaden. Han hade möjlighet att välja mellan studier på Polishögskolan och studier på officersprogrammet och om han hade valt studier på Polishögskolan så hade han troligtvis beviljats omställningsstudiestöd.

CSN överlämnade överklagandet och handlingarna i ärendet samt upplyste om att myndigheten inte funnit skäl att ändra det överklagade beslutet. CSN bifogade även ett yttrande och anförde i huvudsak följande. En student som fullgör utbildning till reserv- eller yrkesofficer har inte rätt till studiestöd från CSN, varken omställningsstudiestöd eller studiemedel. Detta enligt 29 § andra stycket lagen om omställningsstudiestöd (2022:856) och enligt 3 kap 25 § tredje stycket studiestödslagen (1999:1395). Generellt så ger utbildningar som ges vid Försvarshögskolan rätt till studiemedel och omställningsstudiestöd. Men utbildning till reserv- eller yrkesofficer tillhör inte en av dem, utan i stället får man annan ersättning i form av dagersättning. Trots NNs beskrivning av att dagersättningen borde jämföras med studiestöd eftersom det är liknande krav så är det inte samma sak enligt de lagrum CSN har att förhålla sig till. Sammantaget innebär det att CSN anser att överklagandet ska avslås.

NN har getts möjlighet att komma in med synpunkter med anledning av CSN:s yttrande och han lämnade därefter in synpunkter och anförde bland annat följande. Han vill att Överklagandenämnden för studiestöd gör en egen bedömning. Det är uppenbart att han som student till yrkesofficer inte har rätt till studiemedel men det är irrelevant eftersom överklagan inte gäller huruvida han har rätt till studiemedel eller inte. Det är inte relevant att hänvisa till lagen om totalförsvarspikt (1994:1809) och dess ersättning då ersättningen till utbildning för yrkesofficer styrdes tidigare helt av Försvarsmakten och denna lag nästan uteslutande innefattar värnplikten. Officersprogrammet är numera en akademisk utbildning som leder till examen. Det är uppenbart att 29 § andra stycket lagen om omställningsstudiestöd (2022:856) är direkt taget från 3 kap. 25 § tredje stycket i studiestödslagen (1999:1395). Att utesluta en studerande på officersprogrammet från stödet med hänvisning och jämförelse med vilka utbildningar som är berättigade studiemedel blir direkt felaktigt och helt motstridigt till 1 § lagen om omställningsstudiestöd. CSN:s avslag grundar sig på att officersprogrammet inte ger rätt till studiestöd och det är troligtvis ett administrativt misstag när lagen om omställningsstudiestöd upprättades och han vill därför att detta prövas.

Författningsbestämmelser

Av 29 § andra stycket lagen om omställningsstudiestöd (2022:856) framgår bland annat att omställningsstudiestöd inte får lämnas eller tas emot för den tid då den studerande tjänstgör enligt lagen (1994:1809) om totalförsvarspikt eller fullgör utbildning till reserv- eller yrkesofficer.

Överklagandenämndens bedömning

Överklagandenämnden konstaterar inledningsvis att NN har ansökt om omställningsstudiestöd för studier på officersprogrammet vid Försvarshögskolan.

Omställningsstudiestöd får enligt bestämmelserna i 29 § andra stycket lagen om omställningsstudiestöd inte lämnas eller tas emot för den tid då den studerande tjänstgör enligt lagen om totalförsvarsplikt eller fullgör utbildning till reserv- eller yrkesofficer. NN läser, enligt vad som framkommit, på officersprogrammet och kan därmed redan på den grunden inte få omställningsstudiestöd. Det saknas möjlighet att frånga den aktuella bestämmelsen. Överklagandet ska därför avslås.

Robert Dalman

Beslutet har fattats av: Eva Gullfeldt, ordförande, Robert Dalman, myndighetschef, samt ledamöterna Olof Edling, Gunilla Lavås, Jessica Levin, Staffan Ingmanson, Jonathan Sjölander och Helena Söderberg

Föredragande: Ulrika Hellgren

Kopia till CSN och CSN:s Rättsavdelning
Kopia till Utbildningsdepartementet